

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: ΚΡΙΣΕΩΣ, ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΕΣ, ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ

1. Τι πετυχαίνει η συγγραφέας με την επιλογή των σύντομων ελλειπτικών προτάσεων στο πρώτο έντονα σκιασμένο παράθεμα : «Άκου ...σπίτι» 15368

Παρόλο που μέρα με τη μέρα γινόμεν ολό και καλύτερη στη δουλειά που είχα αναλάβει να κάνω στο σπίτι της, ένιωθα ότι ορισμένες φορές δυσκολευόμουν στα αλήθεια να ανταποκριθώ. Ήθελα να αρνηθώ, ή έστω να παραπονεθώ, αλλά φοβόμουν. Θα με απέλυε και θα έχανα την ελευθερία που εκείνα τα λίγα δολάρια μου εξασφάλιζαν, όπως επίσης θα έχανα και την εκτίμηση που είχα κερδίσει μέσα στην οικογένειά μου. Για την ακρίβεια δεν είχα το θάρρος να συζητήσω ή να διαφωνήσω με τις ολοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις της. Και ήξερα ότι αν συζητούσα αυτούς τους προβληματισμούς με τη μητέρα μου, θα μου έλεγε να παραιτηθώ. Και τότε, μια μέρα, εκεί που βρισκόμουν στην κουζίνα με τον πατέρα μου, μου ξέφυγαν μια – δυο κουβέντες για τη δουλειά. Ότι κι αν πραγματικά σκεφτόταν, άφησε κάτω το φλιτζάνι με τον καφέ του και μου είπε: «Άκου. Δεν ζεις εκεί, μαζί της. Ζεις εδώ, με τους ανθρώπους σου. Την οικογένειά σου. Πήγαινε στη δουλειά, πάρε τα λεφτά σου. Και γύρνα σπίτι».

Απάντηση

Η χρήση σύντομων ελλειπτικών προτάσεων :

- ενισχύει το συμβουλευτικό , αυστηρό τόνο
- επιτείνει το γρήγορο ρυθμό
- ενισχύει τη σαφήνεια του μηνύματος
- κρατά αμείωτη την προσοχή του αποδέκτη
- κάνει το λόγο πιο πειστικό

2. Να βρεις 2 εξαρτημένες προτάσεις διαφορετικού είδους στην 4^η παράγραφο του Κειμένου 1, να τις χαρακτηρίσεις και να προσδιορίσεις τον τρόπο, με τον οποίο υπηρετούν τον πληροφοριακό χαρακτήρα του κειμένου. 19478

Το τρίτο ερώτημα, το σχετικό με την ανισότητα, είναι και το πιο δύσκολο να απαντηθεί, διότι αφορά ως επί το πλείστον πολιτικές επιλογές. Μελέτες σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς έδειξαν ότι η δυνατότητα πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες. Εν προκειμένω, το ερώτημα – κλειδί δεν είναι αν κάποιοι γίνονται πολύ πλούσιοι, αλλά πώς οι χαμηλότεροι μισθοί θα εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση.

Απάντηση

Στην 4η παράγραφο του Κειμένου 1 δύο εξαρτημένες προτάσεις διαφορετικού είδους είναι:

- *διότι αφορά ως επί το πλείστον πολιτικές επιλογές* → δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση που εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο *διότι*.
- *ότι η δυνατότητα πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες* → δευτερεύουσα ειδική πρόταση που εισάγεται στον λόγο με τον ειδικό σύνδεσμο *ότι* και εξαρτάται από ρήμα δεικτικό (*έδειξαν*)

[*αν κάποιιοι γίνονται πολύ πλούσιοι* → δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση, ολικής αγνοίας, που εισάγεται στον λόγο με το ερωτηματικό *αν* και εξαρτάται από ρηματική έκφραση ερωτηματικής σημασίας (*το ερώτημα – κλειδί δεν είναι*)]·

Οι εξαρτημένες αυτές προτάσεις υπηρετούν, καθεμία ανάλογα με το είδος και το περιεχόμενό της, τον πληροφοριακό χαρακτήρα του κειμένου:

- η αιτιολογική πρόταση *επεξηγεί* γιατί το τρίτο από τα ερωτήματα, που θέτει ο αρθρογράφος, είναι και το πιο δύσκολο να απαντηθεί και με αυτόν τον τρόπο εισάγει τον αναγνώστη στο τελευταίο μέρος του κειμένου,
- η ειδική πρόταση *συνιστά* το απαραίτητο, από νοηματική άποψη, συμπλήρωμα του ρήματος *«έδειξαν»* και άρα συμβάλλει στην πληρότητα του κειμένου,
- *αν επιλεγεί* μια από τις δύο πλάγιες ερωτήσεις, μπορεί να τονιστεί ότι *αποσαφηνίζει* τους προβληματισμούς του αρθρογράφου και εισάγει ομαλά τον αναγνώστη στην τελευταία παράγραφο του κειμένου, στην οποία αναλύονται τα ζητήματα που τίγονται σε καθεμία από αυτές.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

3. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 να εντοπίσεις τρεις ελλειπτικές προτάσεις και να εξηγήσεις τι εξυπηρετεί αυτή η γλωσσική επιλογή της αρθρογράφου. 15181

Παραδομένοι καθώς είμαστε στην ηγεμονία του κανονικού, όταν αναφερόμαστε στον ανάπηρο, είναι συνήθως μέσα από μια εικόνα ελλειμματικότητας. Όχι διαφορετικός αλλά κατώτερος. Άλλος. Εξώκοσμος. Η τηλεόραση αναπαράγει και εντείνει τα

στερεότυπα. Το άτομο με ειδικές ανάγκες προβάλλει σαν ένα ανυπεράσπιστο παιδί που όταν δεν το αγνοούμε πρέπει να το προστατεύουμε ή να το δαιμονοποιήσουμε. Οίκτος, απαξίωση, απόρριψη, άρνηση.

Απάντηση

Όχι διαφορετικός αλλά κατώτερος. Άλλος. Εξώκοσμος.

Στις ελλειπτικές προτάσεις η έμφαση δίνεται στις λέξεις που απαρτίζουν τις προτάσεις, οι οποίες με εύλωτο τρόπο τονίζουν τη θέση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις σύγχρονες κοινωνίες. Με τον τρόπο αυτό επιτονίζεται η εικόνα που επικρατεί στην κοινωνία για τα άτομα αυτά, η κυρίαρχη κοινωνική αντίληψη. Πρόθεση της πομπού είναι να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη και την αναγνώστρια.

4. Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 οι συντάκτες του παραθέτουν ερωτήματα. Τι θέλουν να πετύχουν με αυτόν τον τρόπο; Πιστεύεις ότι θα άλλαζε το ύφος λόγου της παραγράφου, αν στη θέση των ερωτημάτων υπήρχαν προτάσεις κρίσεως και γιατί; 15316

Bodyshaming: Τι σε κάνει να ντρέπεσαι για το σώμα σου;

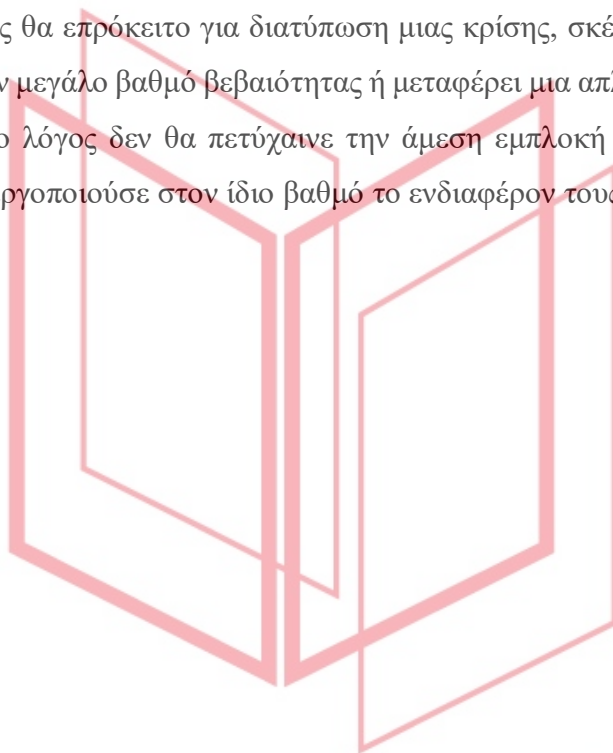
Το παρακάτω απόσπασμα αποτελεί κείμενο (διασκευή) από την ιστοσελίδα της Στέγης Ιδρύματος Ωνάση, για τη «γνωριμία» του κοινού με την ψηφιακή σειρά συζητήσεων *Society Uncensored*¹.

Η βιομηχανία της ομορφιάς προβάλλει κατά κύριο λόγο γυναίκες, αλλά και άνδρες, «αποδεκτούς», που εντάσσονται στα στερεότυπα περί κάλλους, όπως ορίζονται σε εξώφυλλα περιοδικών και κοινωνικά δίκτυα. Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι πολλά: γιατί κάποιος έχει λόγο για το δικό σου σώμα; Πρέπει εσύ να θωρακίζεις τον εαυτό σου, για να μη γίνεσαι έρμαιο στην άποψη κάποιου; Πώς μπορούμε να αλλάξουμε τον ορισμό του τι είναι αποδεκτό ως σώμα; Τάπες, ψηλολέεκες, τόφαλοι, κοκκαλιάρηδες, με λεύκη, με ψωρίαση, με άπειρα τατουάζ: πώς μπορούμε να πάψουμε να χαρακτηρίζουμε ανθρώπους, προσβάλλοντας και πληγώνοντάς τους;

Απάντηση

¹ κοινωνία χωρίς λογοκρισία

Με την παράθεση ερωτημάτων στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 οι συντάκτες του επιδιώκουν να προσδώσουν στον λόγο προφορικότητα, αμεσότητα και υφολογική ποικιλία. Επίσης, με αυτόν τον τρόπο ενεργοποιείται το ενδιαφέρον του δέκτη και η εισαγωγική παράγραφος πετυχαίνει έναν βασικό της στόχο. Αν στη θέση των ερωτήσεων υπήρχαν κύριες προτάσεις κρίσεως, το ύφος του λόγου θα ήταν διαφορετικό, καθώς θα επρόκειτο για διατύπωση μιας κρίσης, σκέψης ή διαπίστωσης που εμπεριέχει έναν μεγάλο βαθμό βεβαιότητας ή μεταφέρει μια απλή πληροφορία. Με αυτόν τον τρόπο, ο λόγος δεν θα πετύχαινε την άμεση εμπλοκή των αναγνωστών/-στριών ούτε θα ενεργοποιούσε στον ίδιο βαθμό το ενδιαφέρον τους.

αδιμπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ